

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ'NİN 2017-2019 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE HAKKINDA VERDİĞİ İŞKENCE VE DİĞER KÖTÜ MUAMELE KARARLARININ İSTANBUL PROTOKOLÜ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Alp CERRAHOĞLU¹, Esra KILIC², Umit BİCER³

¹*Türkiye İnsan Hakları Vakfı , , İstanbul*

²*Türkiye İnsan Hakları Vakfı, , Ankara*

³*Türkiye İnsan Hakları Vakfı , , İstanbul*

AIHM, 2017 ile 2019 yılları arasında 16 kararında Türkiye'nin 3.maddeyi ihlal ettiğine hükmetmiştir. Bu yıllar arasında AIHM'in 3. madde ihlali yönünden verdiği kararlar değerlendirilerek esas ve usul ihlallerine temel olan yerel mahkemelerin bulguları, sağlık raporları, Adli Tıp Kurumu'nun tespitleri ve soruşturma aşaması gibi ilgili mercilerin eksik, çelişkili, tutarsız değerlendirmelerinin incelenmesi ve İstanbul Protokolü kapsamında ele alınması amaçlanmıştır.

GEREÇ ve YÖNTEM

Çalışmada 2017-2019 yılları arasında AIHM'in Türkiye hakkında 3. Madde ihlali nedeniyle karar verdiği dosyalar incelenmiştir.

3.madde ihlalleri kapsamında verilen kararlarda dosya kapsamında yer alan veriler sistematik analize imkan verecek şekilde Excel'de hazırlanan veri tabanına işlenmiş ve kararlar niceliksel ve niteliksel olarak analiz edilmiştir.

BULGULAR

AIHM 2017-2019 yılları arasında Türkiye hakkında işkence ve kötü muamele yasağını düzenleyen 3. Maddenin ihlal edildiğine hükmettiği kararlarda esas ya da usul ihlali olduğu 16 dosya bulunmaktadır. 16 kararın; 4'ünde sadece usul, 9'unda sadece esas, 1 tanesinde hem usul hem esas ve 1 tanesinde kötü muamele ve işkence iddialarına karşılık 2.madde ihlaline hükmedilmiştir. İstanbul Protokolü'nde önerilen standartları taşımayan "muayene sırasında polislerin hazır bulunması, farklı tarihlerde verilen raporların tutarsızlıklar içermesi, sağlık raporlarının eksik olması, vb" benzeri örneklerle dikkat çekilmiştir.

SONUÇ

3.madde ihlalleri kapsamında verilen kararlarda; tıbbi değerlendirme ve düzenlenen raporların somut olayın aydınlatması noktasında İstanbul Protokolü standartlarına uygun olması AIHM'in takdirini belirleme konusunda önem taşımaktadır.

Çalışma kapsamında, karara konu olaylar özelinde, delillerin ve raporların AIHM'in incelemesine ne yönde katkı sağladığı veya eksiklere sebep olduğu değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

İstanbul Protokolü, İşkence, AIHM